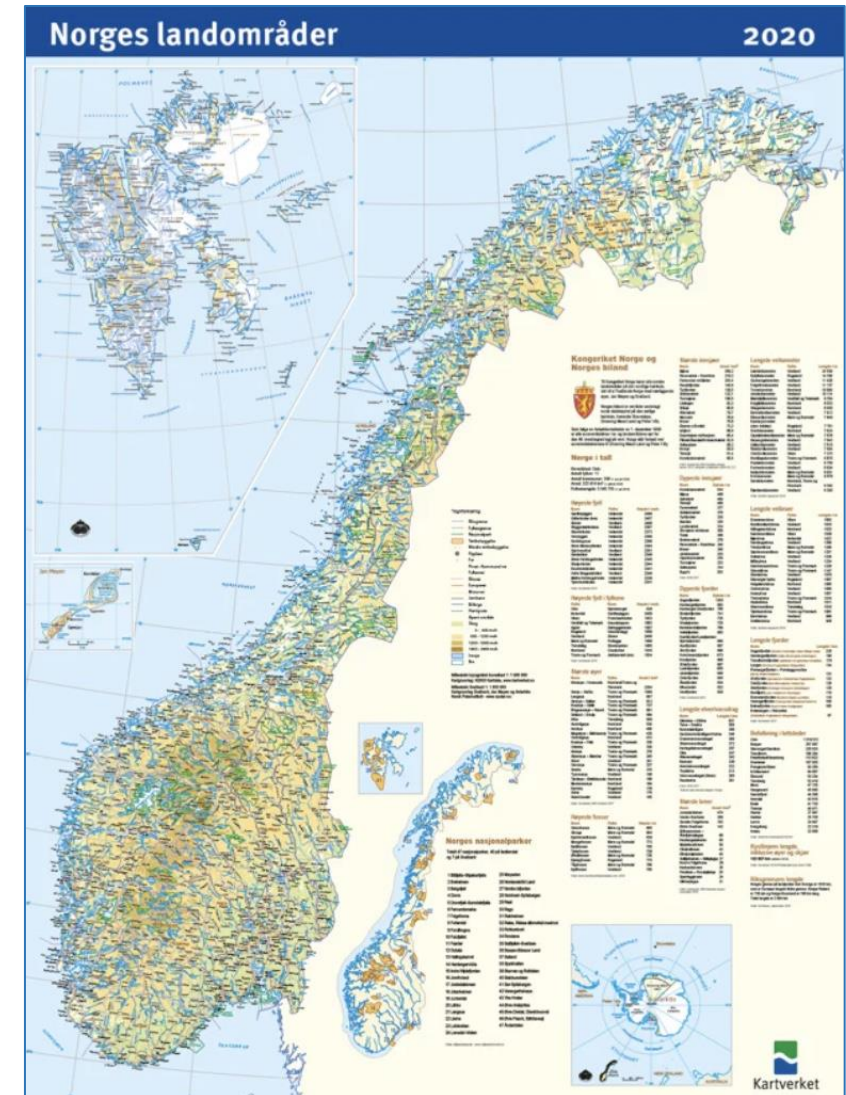

Avløpsdirektivet – hvordan kan det bli et godt verktøy for mennesker og miljø?

Vannforeningen 4 desember 2024
Arne Haarr
Norsk Vann

Norsk Vann – nøkkelinfo

- Den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen
 - 324 kommuner (99 % av innbyggerne)
 - Kommuner, IKS'er og kommunalt eide selskaper
 - Rådgivere, leverandører, utdanningsinstitusjoner
- 22 ansatte, kontor Hamar + Oslo
- Viktigste arbeidsområder
 - Kunnskapsutvikling, kurs og konferanser
 - Veiledere og verktøy for bransjen
 - Nettverk for faglig utvikling
 - Interessepolitisk arbeid

<https://norskvann.no/avlopsrensning-og-miljo/revidert-avlopsdirektiv/>

Oversikt over krav og frister finnes her

Tema (artikkel i direktivet)	Krav og frister
Definisjoner (A2):	
- Tettbebyggelse	Et område der befolkningen (i pe), kombinert eller ikke med økonomisk virksomhet, er tilstrekkelig konsentrert til at avløpsvannet kan samles opp og ledes til ett eller flere renseanlegg og/eller til ett eller flere utslippspunkter. (Fra fortalen: Når de avgrensner sine tettbebyggelser, bør medlemsstatene ta hensyn til den veiledende referanseterskelen på 10 til 25 pe. per hektar, hvor befolkningen, muligens kombinert med økonomiske aktiviteter, lokalisert i et
Oppsamlingssystem (A3):	
- Krav for tettbebyggelser fra	1 000 pe
o Frist	31.12.2035
Individuelle systemer (A4):	
- Kan unntaksvis brukes når	Mulighet for individuelle kostnadene vil være altf

Type rensning	Reduksjon av	Krav	Hvem	Frist
Sekundærrensing	Organisk stoff	70-90% BOF ₅ eller 25mg/l og 75 % KOF eller 125 mg/l	Anlegg omfattet av dagens direktiv	Skal ha oppfylt kravet i dag
			Anlegg i tettbebyggelser fra 2000 pe som i dag er i «mindre sårbart» område	Utgangen av det 12. året etter at direktivet er vedtatt
			Anlegg i tettbebyggelser fra 1000-2000 pe	31.12.2035
Tertiærrensing	Fosfor og nitrogen	0,5 mg P/l eller 90% og 8 mg N/l eller 80 %	Anlegg fra 150 000 pe	30 % innen 31.12.2033, 70 % innen 31.12.2036, 100 % innen 31.12.2039
			Anlegg i tettbebyggelser fra 10 000 pe med utslipp til sårbart område og anlegg fra 10 000 pe i nedbørfeltet til disse områdene	20 % innen 31.12.2033, 40 % innen 31.12.2036, 60 % innen 31.12.2039, 100 % innen 31.12.2045

Ingenting er viktigere enn VANN

- kilden til alt liv og vårt viktigste næringsmiddel!

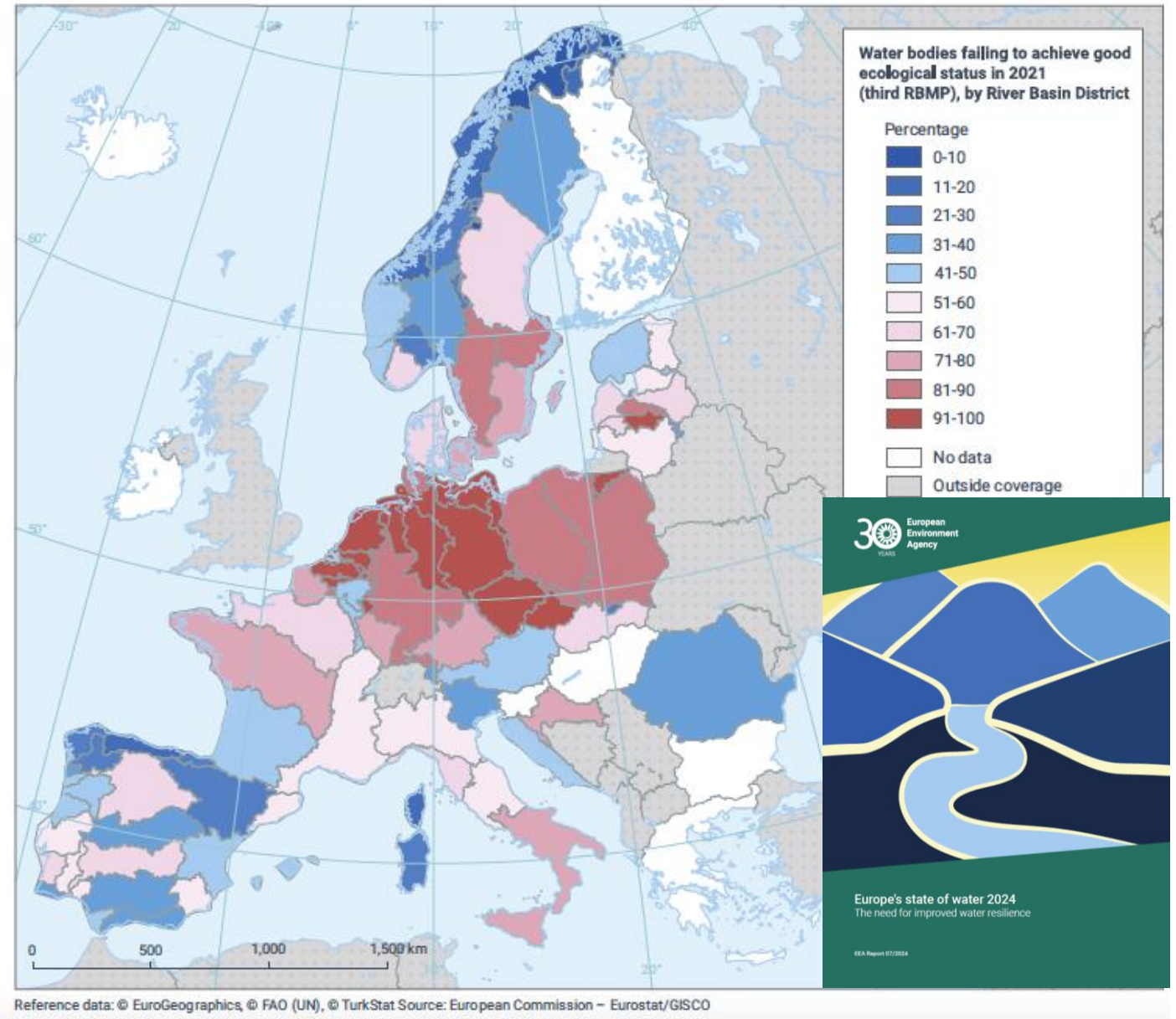
- Det nye avløpsregelverket vil være styrende de neste 20-30 år
- Minimumsdirektiv, kan ikke dispenseres fra
- Avgjørende viktig at alle bestemmelsene er godt begrunnet

Hva er formålet med
avløpsrensing?

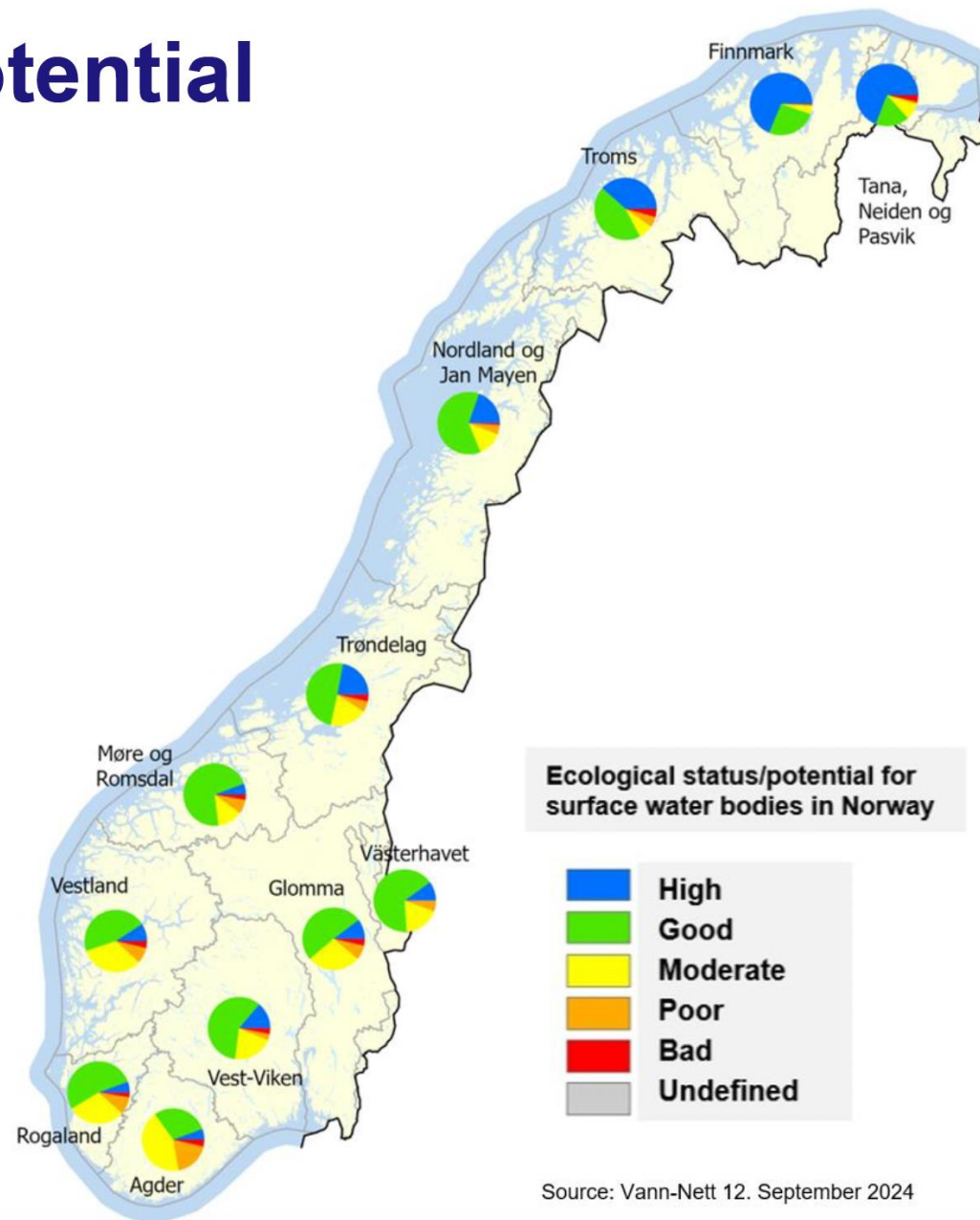
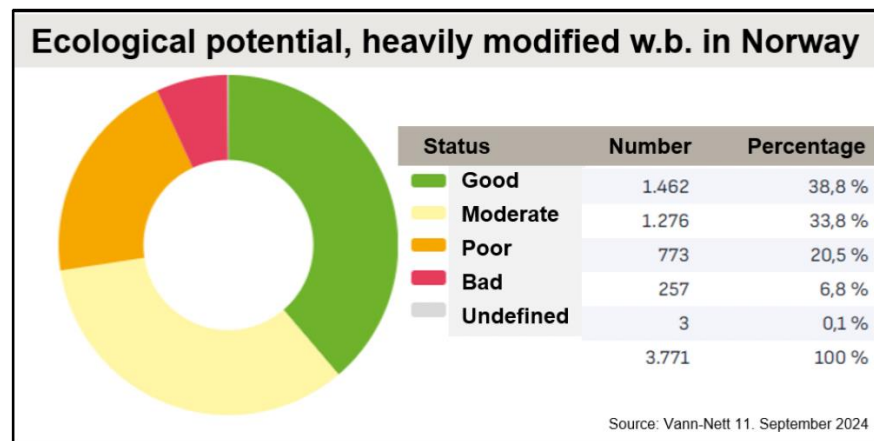
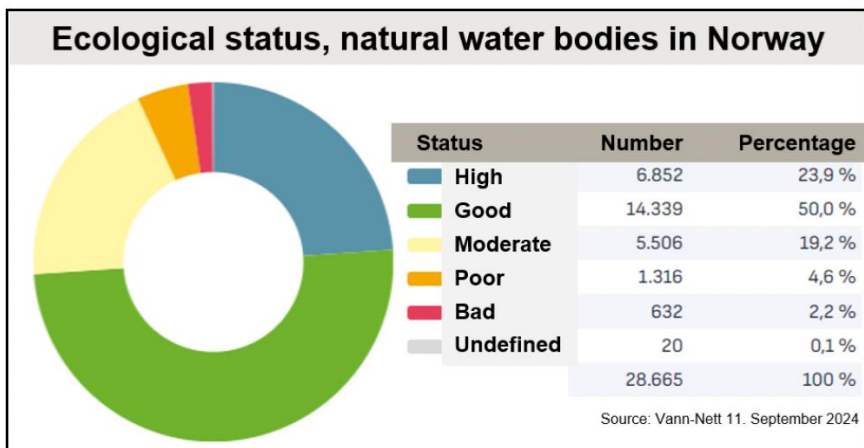
The deadline set by the Water Framework Directive (WFD) for European rivers, lakes, transitional, coastal and groundwaters to meet good status was 2015.

That was not met and there has been little improvement since 2010.

In 2021, only 37% of Europe's surface water bodies achieved a good or high ecological status. 29% achieved a good chemical status.

Ecological status and potential

Source: Vann-Nett 12. September 2024

Norwegian Ministry of Climate and Environment

Vannspeilet

Nr. 2 - juli 2024

Et fagblad fra Norsk Vann

TEMANUMMER:

Revidert avløpsdirektiv

KARMØY KOMMUNE:

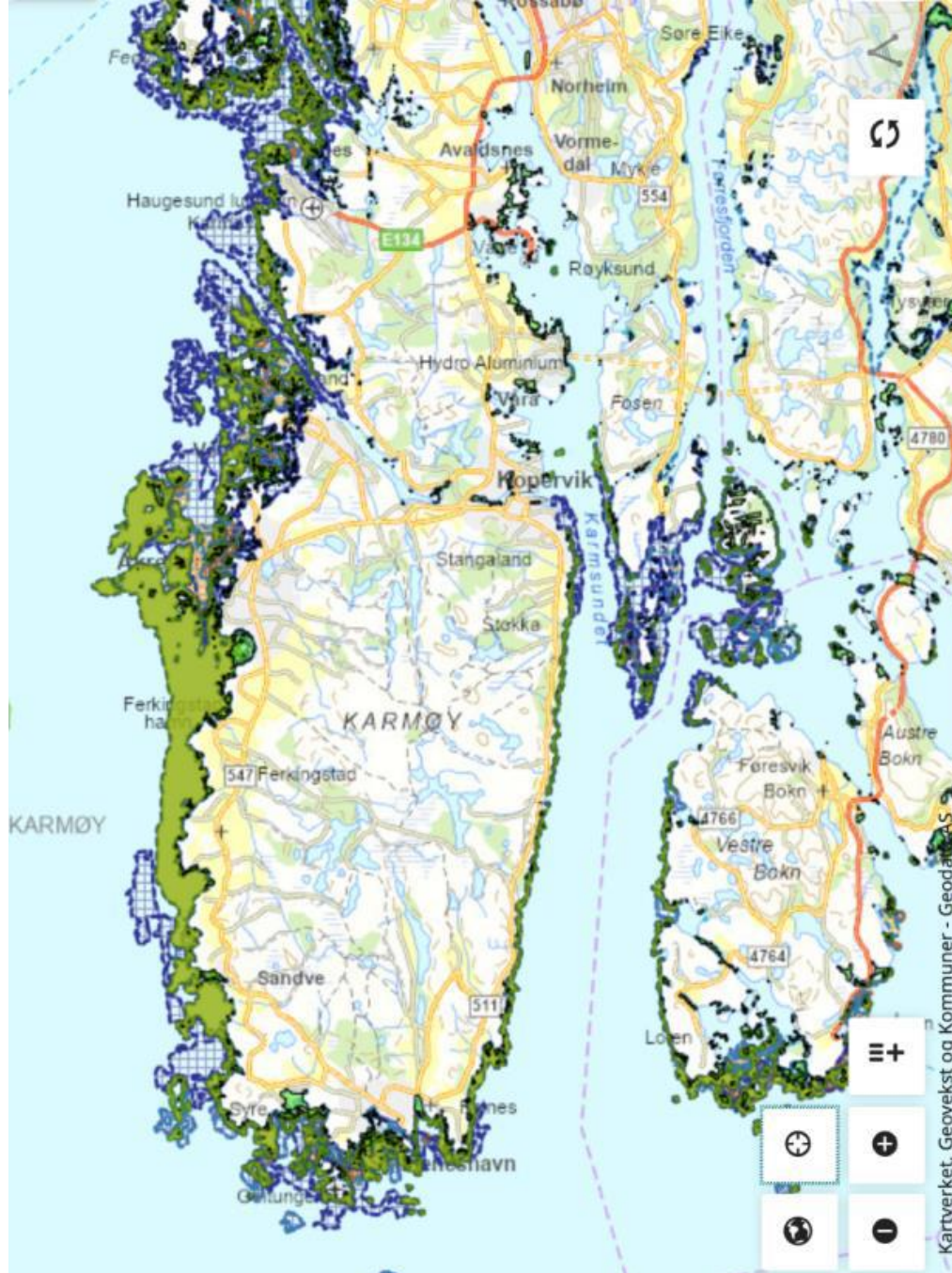
TILTAK, INNSATS OG AMBISJONER

Side 20-24

≠

- Renseanlegg og resipient i Sveits

Alegras modellert NIVA

 Alegras modellert

Stortare - tareskog

 Stortare

Hummer - fredningsområder

- Innenfor området
- Sjølinjen ned til 50m
- Høring

DOK - Naturtyper - marine - DN-håndbok 19

- A - Svært viktig
- B - Viktig
- C - Lokalt viktig

Skjellsand kartlagt

- Påvist skjellsand
- Mulig skjellsand

Skjellsand modellert

 Modellert skjellsand

Kartverket, Geovekst og Kommuner - Geodata AS

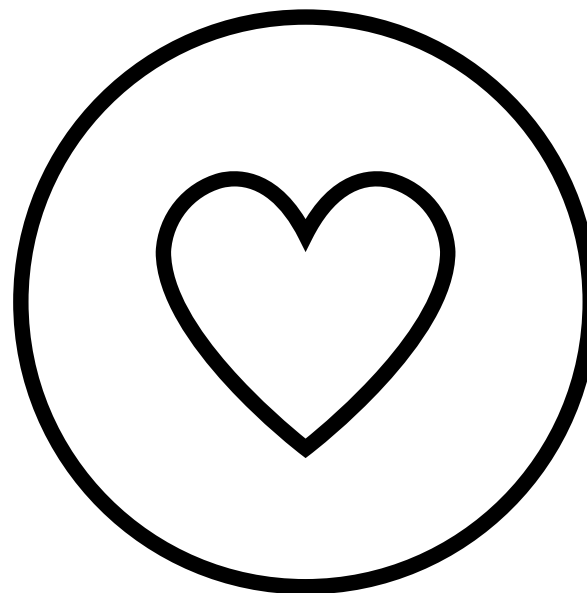
Fra foreløpig posisjonsnotat (regjeringen.no)

- Norges topografi begrenser mulighetene til effektiv rensing
- Særlig for små kommuner kan disse forholdene i sum bidra til at kostnadene ved vesentlig strengere renskrav kan bli høyere enn miljønytt
- Lang kystlinje
- Kaldt klima
- Topografi
- Spredt bosetning

Norsk Vann deler denne oppfatningen

Hvordan kan vi skape større engasjement for det livsviktige vannet?

§

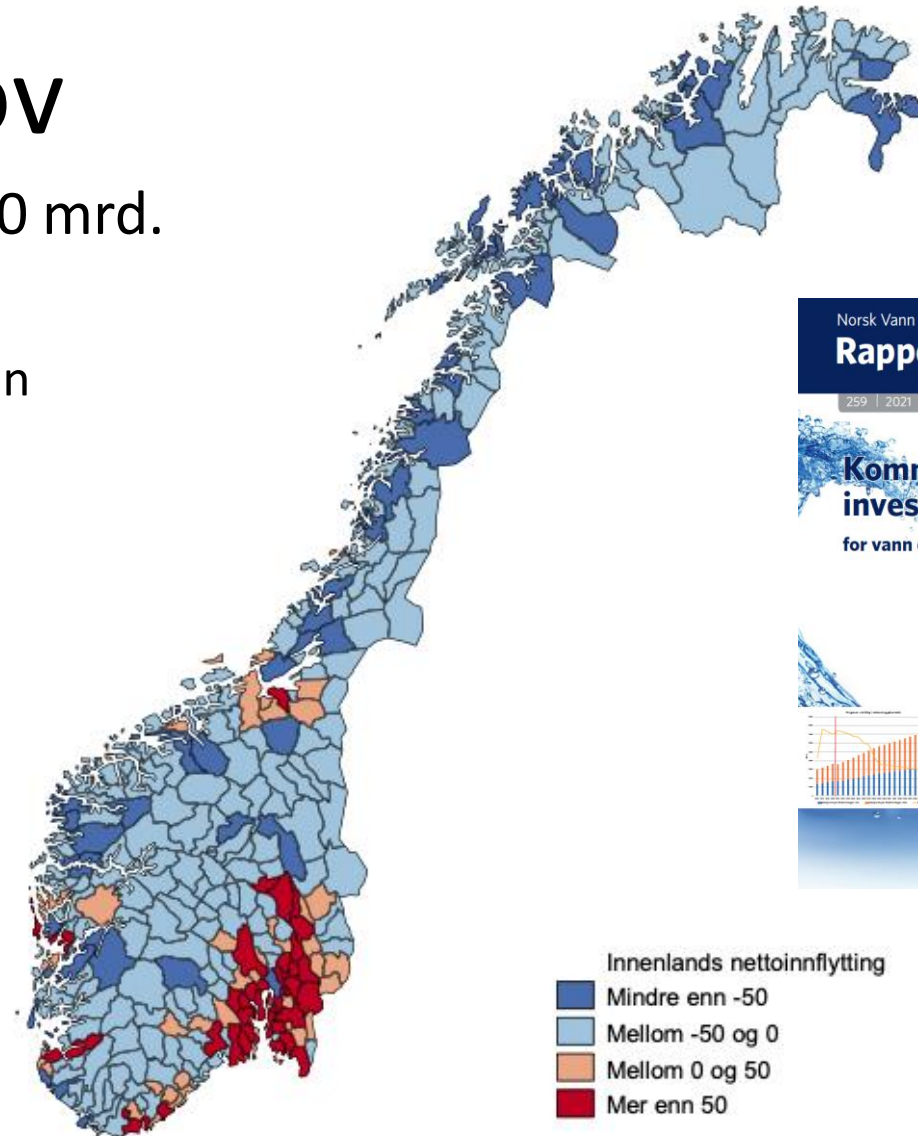
Stort investeringsbehov

- Investeringsbehov i kommunene på 330 mrd. kr. fram mot 2040
- Ny rapport for perioden 2025 – 2045, klar innen mai 2025
- Utføres av Menon Economics, Norconsult, SINTEF og Berngaard

+ Nitrogenfjerning i nedbørsfeltet til Oslofjorden, korte frister

+ Revidert avløpsdirektiv
Nasjonale mål for vann og helse

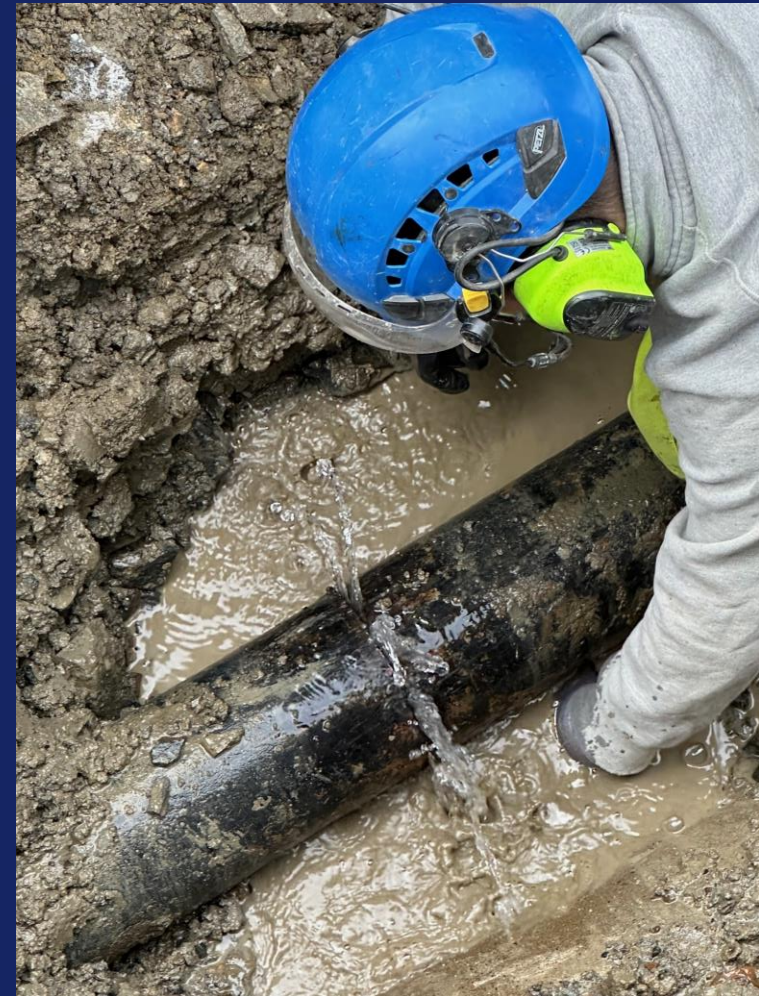
= ... ?

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Knappe ressurser – en økende utfordring for alle

- Kapasitet i markedet (spesielt rådgivere og prosessleverandører/-entreprenører)
- Kapasitet hos myndighetene
- Kapasitet i kommunene
- Rekruttering til bransjen - #jobbmedvann

Avløpsdirektiv er negativt for Norge

Vi får se om den overlever sin nåværende form med en såpass konservativ Kommisjon og parlament. Min oppfatning av debatten om avløpsdirektivet er at det er tverrpolitisk og faglig enighet i Norge om at EUs avløpsdirektiv vil være negativt for Norge. Oppsummert står ikke miljøgevinstene i stil med kostnadene og kritikken har for øvrig ingenting med drikkevannet vårt å gjøre. Et velfungerende avløpssystem klarer vi fint å få på plass uten pålegg fra EU. Det vil derimot vanskeliggjøre de nødvendige investeringene om vi blir pålagt å gjøre mange som er unødvendige.

Anne Beate Tvinnereim, nestleder i Senterpartiet
Altinget.no, 28.11.24

Noen mottatte innspill til dette innlegget:

- må ikke bli «by mot land», hvor et felles, europeisk regelverk undergraver all tillit til sentrale myndigheter.
- resipienthensyn må fortsatt være objektive og synlige i ny forurensningsforskrift
- For at EU-direktivet skal innføres i Norge, må det undersøkes om innføring av tiltakene vil i sum gi en positiv miljøgevinst

Mottatte innspill til dette innlegget (II):

- Avløpsdirektivet vil være et godt verktøy dersom miljøeffekten blir mer belyst. Kravene er overveldende og svært kostbare for innbyggerne. Politikere og innbyggere i kommunene vil ikke se direktivet som et godt verktøy, så lenge miljøgevinsten ikke er dokumentert.
- Forutsigbarhet
- Unngå at ressurser går til lovavklaringer / klagesaker, kort sagt at ikke VA-gebyrene må brukes til «advokatmat», men går ut i faktisk planlegging og bygging av gode fremtidsrettede VA-anlegg.

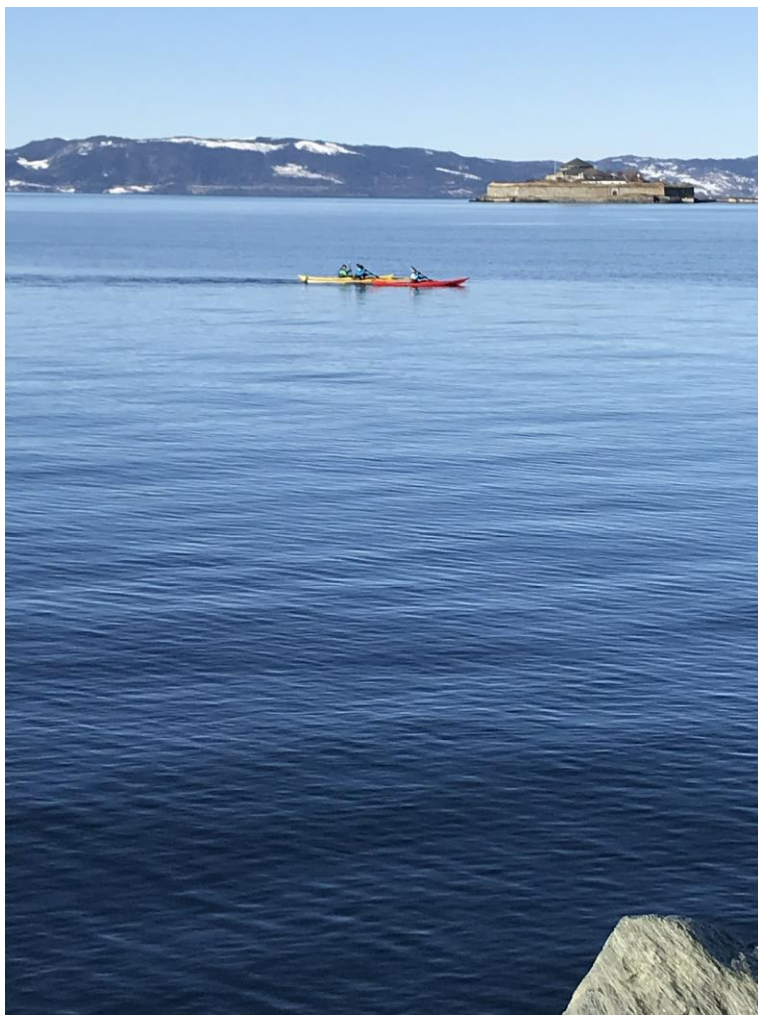
Mottatte innspill til dette innlegget (III)

- Viktig for myndigheter å koordinere fremdrift på innføringen i ulike regioner slik at både rådgivere og entreprenører har kapasitet til å bistå kommuner med å oppfylle de nye kravene.
- Viktig for kommuner å vurdere ulike anskaffelsesstrategier som kan legge til rette for ulike og nye teknologier og involvering av både store og små leverandører

Forsøk å unngå de negative effektene av samtidighet:

- Stor grad av samtidig utbygging vil drive prisene opp. Særlig vil bygging av prosessanlegg samtidig legge press på kapasiteten.

Mottatte innspill til dette innlegget (IV)

Søk rasjonelle og praktiske løsninger på en nasjonal utfordring:

- Det er ikke rasjonelt at 20 kommuner i Trøndelag gjennomfører 20 planleggings- og byggeprosesser for å bygge 20 nesten like avløpsrenseanlegg med utslipp til Trondheimsfjorden
- Det er ikke rasjonelt at 20 kommuner i Trøndelag gjennomfører hver sin søknadsprosess med vurdering av resipientens tåleevne og omfattende brevskrivning med Statsforvalteren

Mottatte innspill til dette innlegget (V)

- utfordringer som fremstår tydelig krevende, som energinøytralitet og kvartærrensing
- Forenkling: Det er avgjørende at lovverket blir enkelt å forstå og enkelt å etterleve.
- Dette kommer til å bli vanskelig
- viktig at lovarbeidet begrunnes med gode analyser av kost vs. nytte slik at graden av «strenghet» i loven tilpasses både ressursbruk og miljøeffekt.
- viktig at Norsk Vann kan gi kommunene trygghet til å komme i gang. F.eks vil fjerning av fremmedvann være av avgjørende betydning for de aller fleste kommunene i årene fremover. Gode saneringsplaner, gjerne i tråd med en overordnet plan for fremtidig avløpsstruktur, er det bare å sette i gang med først som sist.

Mottatte innspill til dette innlegget (VI)

- Bestemmelsene om tettbebyggelsens størrelse bør revideres slik at de er mer i samsvar med beskrivelsen i direktivet.
- Myndigheten bør ha tett dialog med bransjen (Norsk Vann, driftsassistanser mv) FØR forskrift sendes på høring

Mottatte innspill til dette innlegget (VII)

- Unntaksbestemmelser for nitrogen (under 12 grader og 5 grader) bør tas med i forskrift
- Mulighet for å oppnå resultat ved enten å tilfredsstille %-krav eller konsentrasjonskrav (både for P, N og BOF/KOF)
- De muligheter som finnes i direktivet til å sette krav i forhold til tilstanden i resipienten, bør benyttes. Det gjelder både å stille strengere krav enn standard, men også å stille mer lempelige krav.
- Krav om kvartærrensing bør ikke innføres før EPR (artikkel 9) er på plass. Forskriften bør inneholde tydelige bestemmelser om hvordan dette skal fungere i praksis.

Hvordan kan avløpsdirektivet bli et godt verktøy for mennesker og miljø?

Direktivet må ha nødvendig legitimitet

Det betyr:

- Faglig godt fundert, for norske forhold
- Må sikre at ressursene kan innrettes der de har største effekt mht mennesker og miljø
- Unngå tiltak med minimal eller negativ miljøeffekt
- Må bidra til å sikre oppslutning om det viktige miljøarbeidet
- Beholde handlingsrom og fleksibilitet i direktivet

Takk for oppmerksomheten!

